

Sygn. akt II BU 5/13

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z wniosku A. Z.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych i Administracji w W.
o wysokość emerytury policyjnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 lutego 2014 r.,
skargi wnioskodawcy o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 7 września 2011 r.

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

A. Z. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 7 września 2011 r., oddalającego jego odwołanie od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno – Rentowego MSWiA w W. z dnia 23 listopada 2009 r. w przedmiocie ustalenia wysokości emerytury policyjnej w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej

Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 24, poz. 145) w kwocie niższej niż 40% podstawy wymiaru tego świadczenia.

Oparł skargę na podstawie naruszenia art. 15b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67 ze zm.) w związku z art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. Nr 63, poz. 425 ze zm.) oraz obraży przepisów postępowania – art. 139 § 1 k.p.c., art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz art. 5 w związku z art. 466 k.p.c.

Zarzucił, że wydanie wyroku nastąpiło z naruszeniem podstawowych zasad porządku prawnego oraz konstytucyjnych zasad demokratycznego państwa prawa, równości wobec prawa oraz prawa do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy, zatem jest on niezgodny z art. 2, 32 i 45 Konstytucji RP. Stwierdził, że jego wydanie spowodowało wyrządzenie szkody przez nieuzasadnione i niezgodne z prawem obniżenie świadczenia emerytalnego.

Oświadczył, że wyłącznie weryfikacja zaskarżonego wyroku w wyniku skargi wniesionej na podstawie art. 424¹ § 2 k.p.c. może zapewnić właściwą ochronę prawną, gdyż wszelkie dostępne środki wzruszenia przedmiotowego rozstrzygnięcia zostały bezskutecznie wyczerpane.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, która co do zasady przysługuje od orzeczeń sądów drugiej instancji, można oprzeć na podstawie naruszeń prawa materialnego lub przepisów postępowania, które spowodowały niezgodność orzeczenia z prawem, gdy przez jej wydanie stronie została wyrządzona szkoda (art. 424⁴ k.p.c.). Prawomocne orzeczenie sądu pierwszej instancji można objąć skargą tylko w wyjątkowych wypadkach, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku

prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, jeżeli strony nie skorzystały z przysługujących im środków prawnych, chyba że jest możliwa zmiana lub uchylenie orzeczenia w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych (art. 424¹ § 2 k.p.c.). W związku z tym skarga odnosząca się do wyroku Sądu Okręgowego wydanego w pierwszej instancji powinna – poza innymi elementami wymienionymi w art. 424⁵ k.p.c. – zawierać argumenty na uzasadnienie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, ale ponadto, że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi. Pojęcie „wypadek wyjątkowy” odnosi się zarówno do przyczyn niezgodności z prawem orzeczenia, jak i przyczyn, dla których strona nie skorzystała z możliwości jego zaskarżenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2006 r., II CNP 85/06, niepubl.).

Wykazanie wystąpienia wyjątkowego wypadku uzasadniającego wniesienie skargi stanowi jej samoistny element konstrukcyjny. Jako przykłady „wypadków wyjątkowych”, o których mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c., można wskazać ciężką chorobę strony, która uniemożliwiła wniesienie środka odwoławczego, jej stan psychiczny uniemożliwiający podjęcie rozsądnej decyzji co do zaskarżenia niekorzystnego orzeczenia sądu I instancji, katastrofę, klęskę żywiołową, uzyskanie błędnej informacji od pracownika sądu co do sposobu i terminu zaskarżenia itp. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/2006, OSNC 2006, nr 6, poz. 113).

Skarżący nie powołał się na okoliczności uwzględnione w art. 424¹ § 2 k.p.c. ani nie wskazał usprawiedliwionych okoliczności uniemożliwiających mu wzruszenie wyroku będącego przedmiotem skargi. Postanowieniem z dnia 25 listopada 2011 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił jego wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji i odrzucił apelację jako złożoną po terminie. Zażalenie skarżącego zostało prawomocnie oddalone postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 10 lutego 2012 r., a postanowieniem z dnia 15 stycznia 2013 r. Sąd Okręgowy w W. odrzucił skargę ubezpieczonego o wznowienie postępowania; zażalenie zostało oddalone przez Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 5 lipca 2013 r.

Prowadzi to do wniosku, że niezaskarżenie wyroku objętego skargą nie nastąpiło na skutek wyjątkowych okoliczności, lecz na skutek zaniedbania.

Powołanie się na zawinione przez siebie uchybienie terminowi do złożenia apelacji oraz skargi o wznowienie postępowania, powodujące ich prawomocne odrzucenie, wyklucza uznanie, że zmiana lub uchylenie wyroku objętego skargą nie było możliwe w drodze przysługujących stronie środków prawnych (por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2008 r., V CNP 187/07, OSNC-ZD 2008/D, poz. 107 oraz wyrok z dnia 27 lutego 2008 r., II BP 56/07, niepublikowany).

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji (art. 424⁸ § 2 k.p.c.).